

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра психологічного консультування та психотерапії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор В.В. Александров

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія
(шифр і назва навчальної дисципліни)
напряму підготовки журналістика
(шифр і назва напряму підготовки)
для спеціальності 6.030200- журналістика
(шифр і назва спеціальності (тей))
спеціалізації - _____
(назва спеціалізації)
факультету філологічного
(назва факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Психологія. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за напрямом підготовки журналістика, спеціальністю 6.030200- журналістика. „_____”
_____, 20 ____.- 13с.

Розробники:

Кочарян І.О., к. психол. н., доцент кафедри психологічного консультування і психотерапії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психологічного консультування і психотерапії

Протокол № 15 від “12” червня 2012 р.

Завідувач кафедрою психологічного консультування і психотерапії,

д.психол.н., проф. _____ (Кочарян О.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“12”червня 2012 р.

Схвалено методичною комісією факультету психології

Протокол № 5 від “14” червня 2012 р.

“14” червня 2012 р. Голова _____ (Маєвська Н.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 2	Галузь знань (шифр і назва)	Обов'язкова
	Напрямок підготовки (шифр і назва)	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.030200- журналістика</u>	<i>Рік підготовки:</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u> (назва)		2-й
Загальна кількість годин - 81		<i>Семестр</i>
		4-й
		<i>Лекції</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента-	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	32 год.
		<i>Семінарські</i>
		16
		<i>Самостійна робота</i>
		33 год.
		<i>ІНДЗ:</i> немає
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,1

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- засвоєння теоретичних засад сучасної психологічної науки;
- формування стійких інтересів до психологічних знань та їх вживанню на практиці.

Завдання:

1. ознайомити студентів з основними етапами розвитку психології та її провідними напрямками;
2. системно представити студентам сутнісні характеристики психічних процесів, психічних станів та властивостей особистості;
3. навчити застосовувати одержані протягом занять знання у своїй професійно-трудовій діяльності.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- історію становлення психології як науки;
- основні напрямки сучасної психології;
- особливості психічних процесів, станів та властивостей людини;
- можливості, що надає психологічна наука у різноманітних галузях.

вміти:

1. оперувати основними категоріями психологічних знань;
2. застосовувати одержані знання на практиці та у повсякденному житті.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика психології як науки.

Тема 1. Предмет та завдання психології.

Визначення психології як науки, її місце в системі наук. Задачі психології як науки, що полягають у вивченні основних законів психічного життя.

Тема 2. Методи психології.

Організаційні методи, емпіричні (основні та допоміжні), обробка даних, інтерпретаційні методи.

Тема 3. Галузі сучасного психологічного знання.

Психологія праці. Педагогічна психологія. Військова психологія. Медична психологія. Юридична психологія. Психологія реклами. Психологія спорту. Психологія мистецтва.

Тема 4. Етапи становлення психології як науки.

Розвиток психології в межах філософії. Оформлення психології як самостійної науки. Німецька експериментальна психологія. Значення теорії еволюції ч. Дарвіна у становленні англійської психології. Російська рефлексологія. Французька клінічна психологія. Становлення й розвиток психоаналізу. Американська психологія прагматизм та функціоналізм. Біхевіоризм, необіхевіоризм. Гуманістична психологія.

Модуль 2. Особистість, її індивідуально-типологічні особливості. Діяльність та спілкування.

Тема 1. Особистість. Структура й розвиток особистості.

Загальне уявлення про особистість. Психологічні теорії особистості. Структура особистості. Формування та розвиток особистості. Мотиви поведінки особистості: установка, ціннісні орієнтації, інтереси та ідеали.

Тема 2. Темперамент, характер та здібності.

Темперамент та його основні компоненти. Теорії темпераменту. Типи темпераменту. Поняття та структура характеру. Підходи до визначення компонентів структури характеру. Здібності, їх характеристика. Природа людських здібностей. Рівні розвитку здібностей.

Тема 3. Пізнавальні процеси.

Відчуття, їх характеристика. Сприйняття, його види та властивості. Увага. Память. Теорії пам'яті. Класифікації видів пам'яті. Характеристика основних процесів пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. Види та форми мислення. Взаємозв'язок мислення та мови. Уява, її види та форми.

Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості.

Характеристика емоцій, їх роль у житті людини. Види емоцій. Стрес у нашому житті та засоби подолання стреса. Воля, психологічні механізми вольової поведінки людини.

Тема 5. Діяльність.

Поняття діяльності, її основні види. Вміння, навички, звички та їх особливості. Психологічні особливості професійної діяльності.

Тема 6. Спілкування. Функції спілкування.

Особистість як соціальний феномен. Міжособистісні відносини в групах та колективах. Психологія сімейних відносин. Конфлікти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього о	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7						
Модуль 1. Загальна характеристика психології як науки.												
Тема 1. Предмет та завдання психології.	5	2	1			2						
Тема 2. Методи психології.	5	2	1			2						
Тема 3. Галузі сучасного психологічного знання.	6	2	1			3						
Тема 4. Етапи становлення психології як науки.	5	2	1			2						
Разом за модулем 1	21	8	4			9						
Модуль 2. Особистість, її індивідуально-типологічні особливості. Діяльність та спілкування.												
Тема 1. Особистість. Структура й розвиток особистості.	9	4	2			3						
Тема 2. Темперамент, характер та здібності.	10	4	2			4						
Тема 3. Пізнавальні процеси.	12	4	2			6						
Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості.	10	4	2			4						
Тема 5. Діяльність, види діяльності.	9	4	2			3						
Тема 6. Спілкування, його функції.	10	4	2			4						
Разом за модулем 2	60	24	12			24						
Усього годин	81	34	16			33						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, завдання та методи сучасної психології.	2
2	Етапи становлення психології як науки.	2
3	Пізнавальні процеси.	2
4	Особистість. Структура й розвиток особистості.	2
5	Індивідуально-типологічні особливості особистості (Темперамент, характер та здібності)	2
6	Емоційно-вольова сфера особистості.	2
7	Діяльність, види діяльності.	2
8	Спілкування, його функції.	2
	Разом	16

6. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання психології. Підготовка до лекції.	2
2	Методи психології. Підготовка до лекції.	2
3	Галузі сучасного психологічного знання. Підготовка до лекції.	3
4	Етапи становлення психології як науки. Підготовка до лекції	2
5	Особистість. Структура й розвиток особистості. Підготовка до лекції.	3
6	Темперамент, характер та здібності. Підготовка до лекції.	4
7	Пізнавальні процеси. Підготовка до лекції.	6
8	Емоційно-вольова сфера особистості. Підготовка до лекції.	4
9	Діяльність, види діяльності. Підготовка до лекції	3
10	Спілкування, його функції. Підготовка до лекції.	4
	Разом	33

7. Методи навчання

Даною робочою програмою передбачено такі методи навчання, як:

1. лекції;
2. семінари;
3. самостійна робота;
4. консультації.

Лекції з психології орієнтовані на викладення теоретичного матеріалу.

Кожна лекція уявляє собою елемент курсу лекцій, що охоплює теоретичний матеріал з курсу “Психології”.

В залежності від тематики, лекція може включати до себе деякі невеликі завдання (тести, методики тощо).

Усі лекції відповідають навчальній програмі.

Програмою передбачено проведення семінарських занять. Семінарські заняття з психології- це організована викладачем дискусія з попередньо означених тем. Проводяться семінарські заняття з кожною групою. Перелік тем семінарських занять визначається навчальною програмою даної дисципліни.

Студентам заздалегідь повідомляються теми семінарських занять за для того, щоб вони мали можливість в більш повному обсязі вивчити їх, добре підготувати доповіді та приймати участь у дискусії.

Підготовка доповідей студентами спрямована на самостійну роботу студентів з науковою літературою та її аналізом.

Теми для доповідей:

1. Сучасна психологія та її місце в системі наук.
2. Фундаментальні та прикладні галузі психології.
3. Принципи та методи дослідження сучасної психології.
4. Структуралізм.
5. Функціоналізм.
6. Біхевіоризм.
7. Психоаналіз.
8. Неофрейдизм.
9. Когнітивна психологія.
10. Гуманістична психологія.
11. Роль та значення пізнавальних процесів у житті людини.
12. Сприйняття простору і руху.
13. Сприйняття часу та особистість.
14. Розвиток уваги.
15. Увага та установка.
16. Індивідуальні особливості людської пам'яті.
17. Порушення пам'яті.
18. Психологічні теорії пам'яті.
19. Мрія та фантазія як особливий вид уяви.
20. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності.
21. Проблеми вимірювання мислення. Тести та коефіцієнт інтелекту.
22. Мова як суспільно-історичне явище.
23. Взаємозв'язок мислення та мови.
24. Емоції та людські взаємовідносини.
25. Теорії емоцій.
26. Емоції і сучасна художня творчість.
27. Любов як почуття.
28. Зв'язок емоцій з потребами людини.

29. Становлення вольової регуляції поведінки.
30. Основні напрями розвитку волі людини.
31. Гендерні відмінності у здібностях.
32. Умови розвитку здібностей.
33. Властивості нервової системи та здібності.
34. Місце характеру в загальній структурі особистості.
35. Вікові особливості становлення рис характеру у людини.
36. Взаємозв'язок характеру і темперамента.
37. Особистість та темперамент.
38. Прояв психологічних властивостей темперамента у пізнавальних процесах людини.
39. Темперамент та стиль діяльності.
40. Порівняльна характеристика теорій особистості.
41. проблема особистісного сенсу в психології.
42. Джерела, фактори, умови та розвитку особистості.
43. Проблема бессознательного у психології.
44. Розвиток діяльності людини.
45. Аналіз звичек людини.
46. Труд митця, вченого, винахідника.
47. Механізми соціальної перцепції.
48. Оптимізація процесу спілкування.
49. Подолання комунікативних бар'єрів у спілкуванні.
50. Конфлікти у житті людини.
51. Соціально-психологічні явища в малих групах.
52. Міжособистісні відносини в малих групах.
53. Соціально-психологічні фактори ефективності групової діяльності.
54. Феноменологія лідерства.
55. Мотиви як прояв потреб особистості.
56. Психологічна характеристика особистості.
57. Неосознучи мотиви поведінки людини.Доповіді на семінарських заняттях оцінюються у 5 балів (максимально) згідно із наведеними нижче критеріями оцінювання.

Консультація- це форма навчального заняття, при якій студент отримує від викладача пояснення щодо матеріалу курсу.

8. Методи контролю

Поточним семестровим контролем передбачено проведення 2 модульних робіт, кожна з яких оцінюється в 20 балів.

1 модульна робота складається з 2 питань з тем 1 модуля.

Орієнтовні питання до 1 модульної роботи..

- Предмет, задачі та методи психології.
- Галузі сучасної психології.
- Розвиток психологічного знання в рамках філософії.

- Структуралізм.
- Функціоналізм.
- Біхевіоризм.
- Психоаналіз.
- Неофрейдизм.
- Когнітивна психологія.
- Гуманістична психологія.

2 модульна робота складається з 2 питань з тем 2 модуля.

Орієнтовні питання до 2 модульної роботи..

1. Загальна характеристика пізнавальних процесів, їх роль та місце у житті людини.
2. Відчуття, його види та властивості.
3. Сприйняття, його види та властивості.
4. Пам'ять, основні класифікації типів пам'яті.
5. Основні процеси пам'яті, їх характеристика.
6. Порушення пам'яті.
7. Уява, її види та основні функції.
8. Уява та творчість.
9. Мислення, його основні функції.
10. Види й форми мислення.
11. Мова, її значення у житті людини.
12. Взаємозв'язок мислення та мови.
13. Емоції та відчуття, їх види та функції.
14. Воля, її роль у житті людини.
15. Здібності, їх характеристика та рівні розвитку.
16. Природа людських здібностей.
17. Темперамент, співвідношення основних типів ВНД та темпераменту.
18. Теорії темпераменту.
19. Діяльність.
20. Спілкування, його структура та функції.

Критерії оцінювання модульних робіт

Бали за контрольне питання	Критерії оцінювання
9-10	У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.
8-7	Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня

	логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
6-5	Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
4-3	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
2-0	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Мінімальною кількістю балів, яку повинен набрати студент для зарахування модуля №1, є 10 балів.

Для зарахування модуля №2 мінімальною кількістю балів також є 10 балів.

Також студенти готують 3 доповіді, кожна з яких оцінюється в 5 балів.

Критерії оцінювання доповіді на семінарських заняттях

Бали	Критерії оцінювання
5-4	Повне розкриття відповіді
3-2	Часткове розкриття відповіді (без суттєвих помилок)
1-0	Відсутність або повністю невірна відповідь.

Робочою програмою даної навчальної дисципліни передбачено складання заліку.

Залікова робота- це письмова робота, що складається із 2 завдань, кожне з яких оцінюється в 20 балів. Перше завдання містить питання однієї з тем 1 модулю, а 2- питання з тем 2 модуля.

Орієнтовні питання до заліку.

1. Предмет, задачі та методи психології.
2. Галузі сучасної психології.
3. Розвиток психологічного знання в рамках філософії.
4. Структуралізм.
5. Функціоналізм.
6. Біхевіоризм.
7. Психоаналіз.
8. Неофрейдизм.
9. Когнітивна психологія.
10. Гуманістична психологія.
11. Загальна характеристика пізнавальних процесів, їх роль та місце у житті людини.
12. Відчуття, його види та властивості.
13. Сприйняття, його види та властивості.

14. Пам'ять, основні класифікації типів пам'яті.
15. Основні процеси пам'яті, їх характеристика.
16. Порушення пам'яті.
17. Уява, її види та основні функції.
18. Уява та творчість.
19. Мислення, його основні функції.
20. Види й форми мислення.
21. Мова, її значення у житті людини.
22. Взаємозв'язок мислення та мови.
23. Емоції та відчуття, їх види та функції.
24. Воля, її роль у житті людини.
25. Здібності, їх характеристика та рівні розвитку.
26. Природа людських здібностей.
27. Темперамент, співвідношення основних типів ВНД та темпераменту.
28. Теорії темпераменту.
29. Діяльність.
30. Спілкування, його структура.

Критерії оцінювання залікової роботи

Бали за контрольне питання	Критерії оцінювання
18-20	У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.
14-17	Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
10-13	Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
5-9	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
0-4	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє

	термінологією.
--	----------------

Студент є допущеним до підсумкового семестрового контролю (заліку) за умови підготування 3 доповідей та написання 2 модулів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

№	Зміст модулю (форма роботи)	Максимальна кількість балів
1.	Підсумкова за 1 модуль	20 балів
2.	Підсумкова за 2 модуль	20 балів
3.	Доповідь	3 × 5 балів = 15 балів
4.	Відвідування занять	5 балів
Підсумкова письмова робота		40
Σ		100

Студент є допущеним до підсумкового семестрового контролю за умови написання модульних та реферативних робіт.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
1-49	FX	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Базова

1. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навчальний посібник.- 3-тє вид., випр.- К.: Вища школа, - 2004.- 487 с.
2. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Навчальний посібник.- К.: МАУП, 2000.- 256 с.
3. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології: Навчальний посібник для студентів ВНЗ.- К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004.- 248 с.
4. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник.- К., 2006.- 400 с.
5. Психологічна енциклопедія/ Автор-упорядник О.М. Степанов.- К.: Академвидав, 2006.- 424 с.
6. Годфруа Ж. Что такое психология: в 2-х т.- М.: Мир, 2004.

7. Шульц Д.П., Шульц С.Є. История современной психологии.- Спб.: Евразия, 2002.- 532 с.
8. Столяренко Л.Д. Основы психологии.- Р н/Д: Феникс, 2001.- 672 с.
9. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник.- К.: ВД “Професіонал”, 2004.- 304 с.

Допоміжна

1. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття.-К.: Либідь, 1998.- 992 с.
2. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник.- К.: МАУП, 2003.- 360 с
3. Парыгин Б.Д. Анатомия общения: Учебное пособие.- Спб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999.- 301 с.
4. Герриг Р., Зимбардо Ф. Психология и жизнь.- Спб.: Питер, 2004.- 955 с.
5. Саугстад Пер. История психологии. От истоков до наших дней.- Самара: ИД “Бахрах- М”, 2008.- 544 с.

11. Інформаційні ресурси

1. www.koob.ru
2. www.psylib.ru
3. www.psychiatry.ru